

שפת אמת לפרשת דברים

ויהי בארבעים שנה כו' דיבר משה כו' ככל אשר צוה ה' אותו אליהם. דאיתא בגמ' אין אדם עומד ע"ד רבו עד ארבעים שנה, וכל ימי דור המדבר היו כל הדיבורים ממרע"ה להמשיך לבן של ישראל אליו. עד ארבעים שנה שאז נתקרבו אליו כראוי שיוכל לדבר עמהם ממש ככל אשר צוה כו'. ולכן חזר עמהם עתה כל התורה וזה שנקרא משנה תורה. ע"פ מה ששמעתי מאא"ז מו"ר ז"ל פ"י מ"ש חז"ל ככלותו לרבר אתו מלמד שחזרו ושונין הדיבור כו'. ע"ש ברש"י פ' תשא. ופ"י הענין כי לא ה"ל בכח מרע"ה להשיג דיבור הש"י ממש כפי כח המשפיע כביכול. לכן חזר הקב"ה ושנה עמו באותו השגה שהשיג כדי שיה"ל השגתו ממש כמאמר הקב"ה כו' ע"ש ודפח"ת. וכן הענין כאן שבנ"י לא היו יכולין ג"כ להשיג כפי השגת מרע"ה לכן חזר ושנה עמהם עתה כפי כח השגתם. אעפ"כ כתיב ככל אשר צוה כי עמדו עתה ע"ד רבם כמ"ש. וז"ש אלה הדברים פסל את הראשונים שהדיבורים עתה היו באופן המעולה יותר מקודם ארבעים שנה כנ"ל:

בשם מו"ז ז"ל על פסוק אחרי הכותו שקודם זה לא ה"ל יכול להכניס הדברים בלבם של ישראל. שהמה היו קליפות גדולות. סיחון מלך חשבון שורש המחשבות רעות ונגד זה תפילין של ראש. עוג בעשתרות בארע"ה המעשה ונגד זה תש"י כו' עכ"ד. וכן כתיב בתפילין למען תה"ל תורת ה' בפיך. לכן אחר הנחת תפילין והתקשרות מחשבה ומעשה יכולין לקרות ק"ש כמ"ש במ"א. וכן ה"ל בכללות ישראל כמו שנוהג בפרטות. ואמת כי זה רמז לתפילין דמרי עלמא כמו שבנ"י משעבדין לבם ומבטלין כל מחשבות ומעשים רעים בעבור רצון הבורא ית'. כן הקב"ה כביכול מבטל כל כוחות סט"א ונותן כל השפעות רק לבנ"י וזה מלחמות סיחון ועוג כנ"ל:

בפסוק בשנאת ה' אותנו כו'. וע"ז נאמר נתנה עלי בקולה ע"כ שנאתי. כי הקב"ה חשב לטובתנו. וע"י שאמרו בשנאת. נהפך ח"ו לשנאה ויש לנו ללמוד ק"ו מדה טובה המרובה אשר גם בגלותנו עתה שנתגרשנו משלחן אבינו שבשמים. יש לנו להאמין ולבטוח באבינו שבשמים. כי מאהבה הוכיח אותנו כמ"ש אשר יאהב ה' יוכיח. ומתוך אמונה זו יתהפך באמת לאהבה. וזה עיקר פ"י אוהב את התוכחות להאמין כי הוא מאהבה כשיודעין שהמוכיח אוהב נאמן הוא. מקבלין התוכחה. וע"ז נהפך באמת לאהבה. וע"ז כתי' ע"כ פשעים תכסה אהבה. ואיך יכולין לבא לאהבה כשיש רוב פשעים. רק כשמקבלין התוכחה והעונשין והיסורין מתוך אהבה. ולכן כתי' לכו כו' ונוכחה כו' אם יהיו חטאיכם כשנים כו' פ"י ע"י קבלת התוכחה יתלבנו החטאים כנ"ל:

באיכה זכרה ירושלים כו' כל מחמדי' א' היו מימי קדם. כי כל המתנות שנתן לנו הקב"ה הם חקוקים בנפשות בנ"י ואין שכחה שולט בהם שהם בחי' מימי קדם למעלה מן הטבע והזמן ואין שכחה שולט בהם. ולכן אין נשכחים לעולם. אפ"ל בימי הגלות. רק שא"י להיות בהתגלות בשלימות לכן שחקו על משבתי' דרשו חז"ל על קיום השבתות ומועדים בגלות. שבזמן המקדש ה"ל ניכר הארת פנים של בנ"י ונפל פחד על כל העמים כדכתיב ולא יחמוד איש את כו' ארצך בעלותך כו'. ועתה שחקו כו' אבל בפנימיות נפשות בנ"י נזכרים גם עתה כל המחמדים שהיו מימי קדם ולכן גדלה האנחה עד ירא ה' וינחמנו: